

Deuteronomium 6:1 Toto jsou přikázání, nařízení a práva, kterým vás Hospodin, váš Bůh, přikázal vyučovat, abyste je dodržovali v zemi, do níž táhnete a kterou máte obsadit:

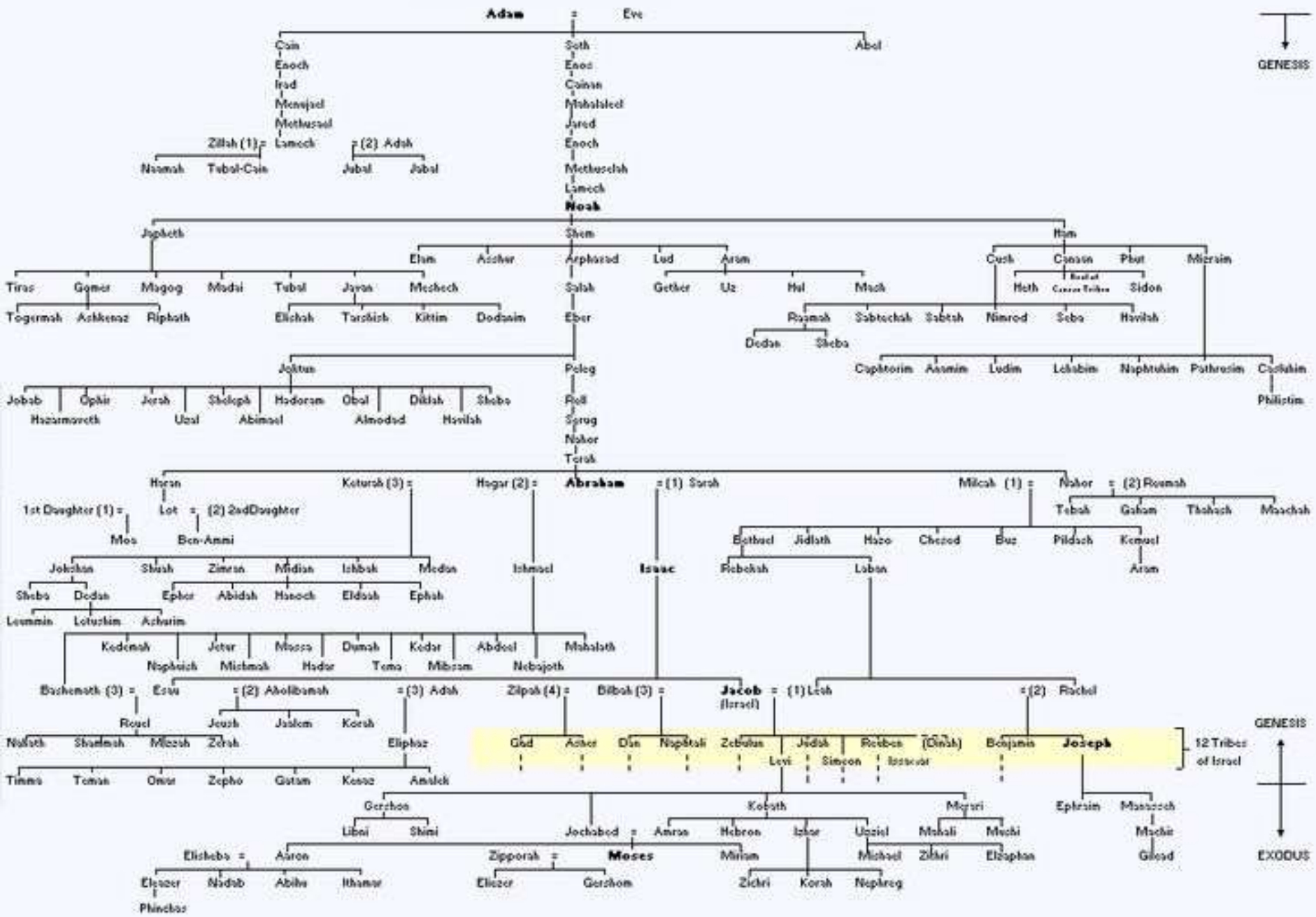
Deuteronomium 6:2 Aby ses bál Hospodina, svého Boha, a bedlivě dbal na všechna jeho nařízení a příkazy, které ti udílím, ty i tvůj syn a tvůj vnuk, po všechny dny svého života, abys byl dlouho živ.

Deuteronomium 6:3 Poslouchej je, Izraeli, a bedlivě je dodržuj. Tak se ti povede dobře a velmi se rozmnožíte v zemi oplývající mlékem a medem, jak ti přislíbil Hospodin, Bůh tvých otců.

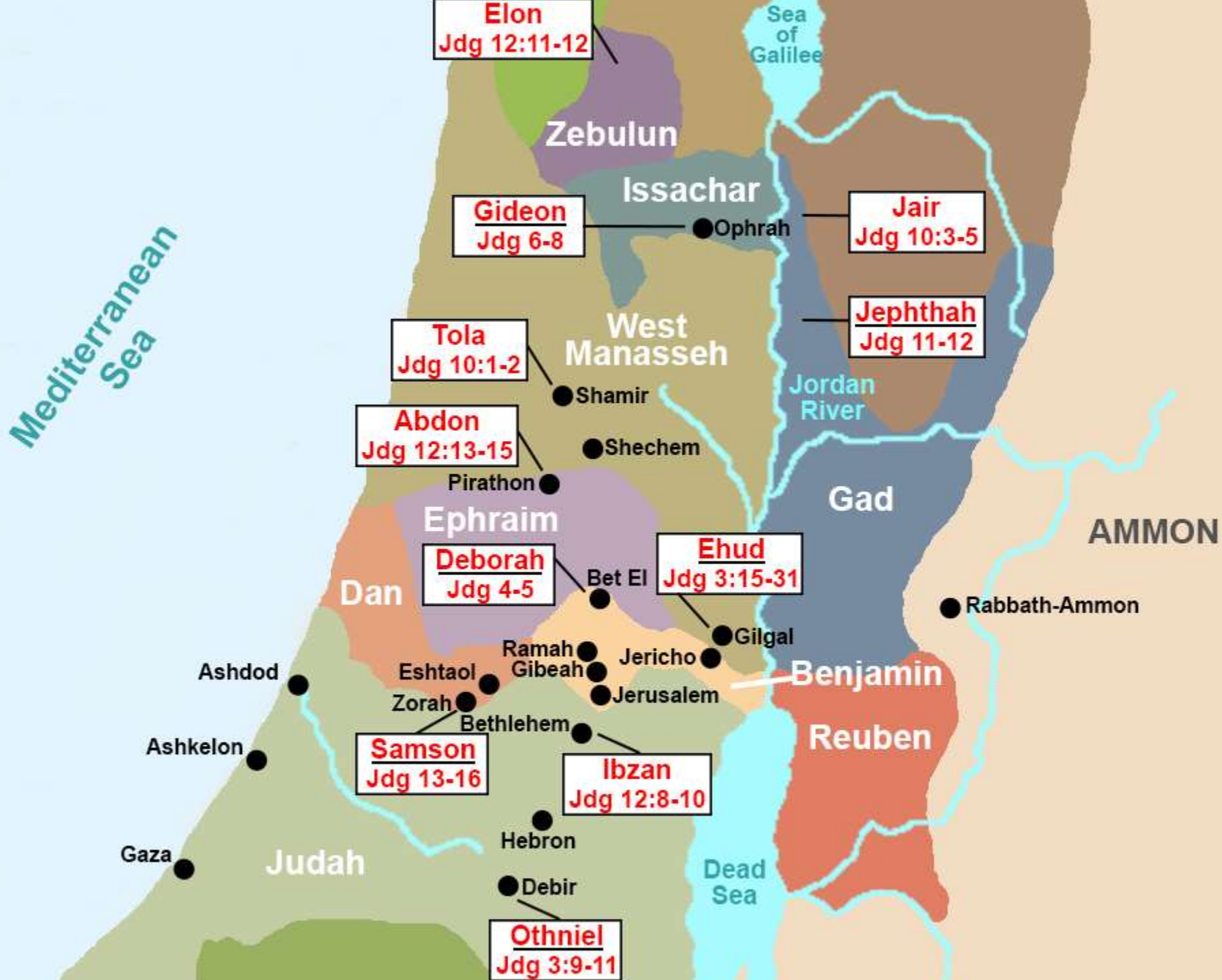
1. Dt 6:5 Milovat Boha	1. Dt. 20:1 Když vytáhneš do boje proti svým nepřátelům, nebudeš panikařit.
2. Dt. 18:15 Poslouchat proroka mluvit v Božím jménu	2. Dt. 20:10 Když přitáhneš k městu, abys proti němu bojoval, nabídneš mu mír, pokud přijme, zacházej s ním podle práva
3. Lv. 19:18 Milovat všechny lidské bytosti, které dodržují smlouvu	3. Dt 20:16 Nenechej žádného Kanaánce naživu
4. Lv. 19:18 Nemstít se	4. Dt 24:15 Zaplatit mzdu najatému muži ve stanovené lhůtě
5. Dt. 6:7 Učit se Tóru	5. Lv 25:44 Otrok a otrokyně, které budeš mít, ať jsou z pronárodů okolo vás; z nich si budete kupovat otroka a otrokyni.
6. Lv. 19: 4 Neobracejte se na modlářství	6. Num 30: 3 Dodržovat přísahy
7. Dt. 12:2 Zničit modly	7. Dt 16:18 Jmenovat soudce v každé izraelské obci
8. Lv. 19:26 Nebýt pověřivý	8. Ex 23: 8 Nebrat úplatek
9. Dt. 18:10 Neprovádět magii	9. Dt. 18:4 Budeš kohenovi dávat prvotiny svého obilí, moštu a oleje i prvotiny své ovčí stříže.
10. Lv. 19:27 Muži nesmí stříhat vlasy po stranách hlavy	10. Num. 18:15 Vykoupit prvorozené syny a dát peníze kohenovi
11. Lv. 19:27 Muži nesmějí holit své brady	11. Dt. 18:1 Levitům se nesmí dostat podílu v Izraeli, spíše se jim dají města, kde by mohli bydlet
12. Lv. 19:28 Zákaz tetování a zohavování kůže	12. Lv. 10:9 Kohen nesmí vstoupit do chrámu pod vlivem alkoholu
13. Dt. 6:7 Říkat modlitbu Šma ráno a v noci	13. Dt. 23:11 Bude-li mezi vámi někdo, kdo by nebyl čistý pro noční výron semene, vyjde ven za tábor
14. Dt. 6:8 Mít tefilin na hlavě	14. Dt. 12:11 Nabízet všechny oběti v chrámu
15. Dt. 6:8 Mít tefilin na rameni	15. Dt. 16:16 Ukázat se v chrámu na Pesach, Šavuot a Sukot
16. Dt. 6: 9 Mít mezuzu na dveřním sloupu	16. Lv. 1:3 Provedte proceduru oběti, jak je předepsáno v Tóře
17. Gen. 17:10 Obřezat všechny muže osmý den po jejich narození	17. Lv. 4:27 Každý člověk musí přinést oběť za přestupek
18. Ex. 23:12 Odpočívat sedmý den	18. Lv. 12:6 Žena, která porodila, musí přinést oběť v chrámu
19. Dt. 7:3 Neženit se s cizinkami	19. Num. 15:20 Odložit část těsta pro kohena
20. Ex. 13:3 Nejíst chamec všech sedm dní Pesachu	20. Ex. 25:8 Vybudovat chrám
21. Dt. 22:29 Násilník se musí oženit se znásilněnou, pokud je svobodná	21. Lv. 21:11 Velekněz nepřistoupí k nikomu mrtvému, neposkvrní se ani při svém otci ani při své matce.
22. Dt. 14:3 Nesmíš jíst nic ohavného	22. Lv 21,17 Osoba s fyzickou vadou nesmí sloužit ve svatyni
23. Lv. 3:17 Nejíst krev	23. Lv 27:32 Každý desátý kus ze skotu a bravu, bude svatý Hospodinu.
24. Dt. 12:21 Zabijte rituálně zvíře předtím, než ho budete jíst	24. Dt 17:15 Ustanovit krále
25. Lv 24:17 Když někdo ubije nějakého člověka, musí zemřít.	25. Dt 17:17 Nebude hromadit nadbytečné množství zlata a stříbra
26. Lv 19:11 Nekrást osobní majetek	26. Lv 19:35 Nedopustíte se bezpráví při soudu, při měření, vážení a odměřování.
27. Dt 10:19 Milovat hosty	27. Lv. 19:3 Měj v úctě svou matku a svého otce
28. Dt 15:11 Ve své zemi ochotně otvírej ruku svému potřebnému bratru	

FAMILY TREE OF THE BIBLE

↓
GENESIS

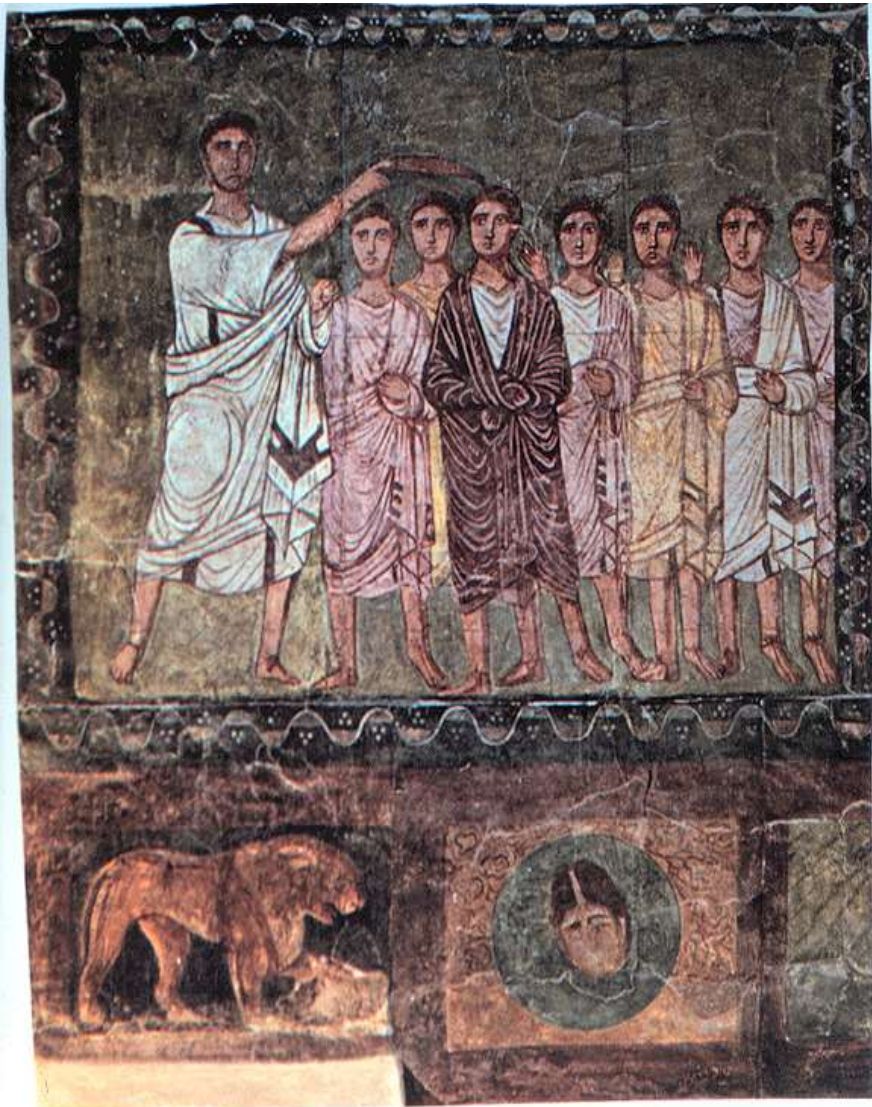
↑
EXODUS

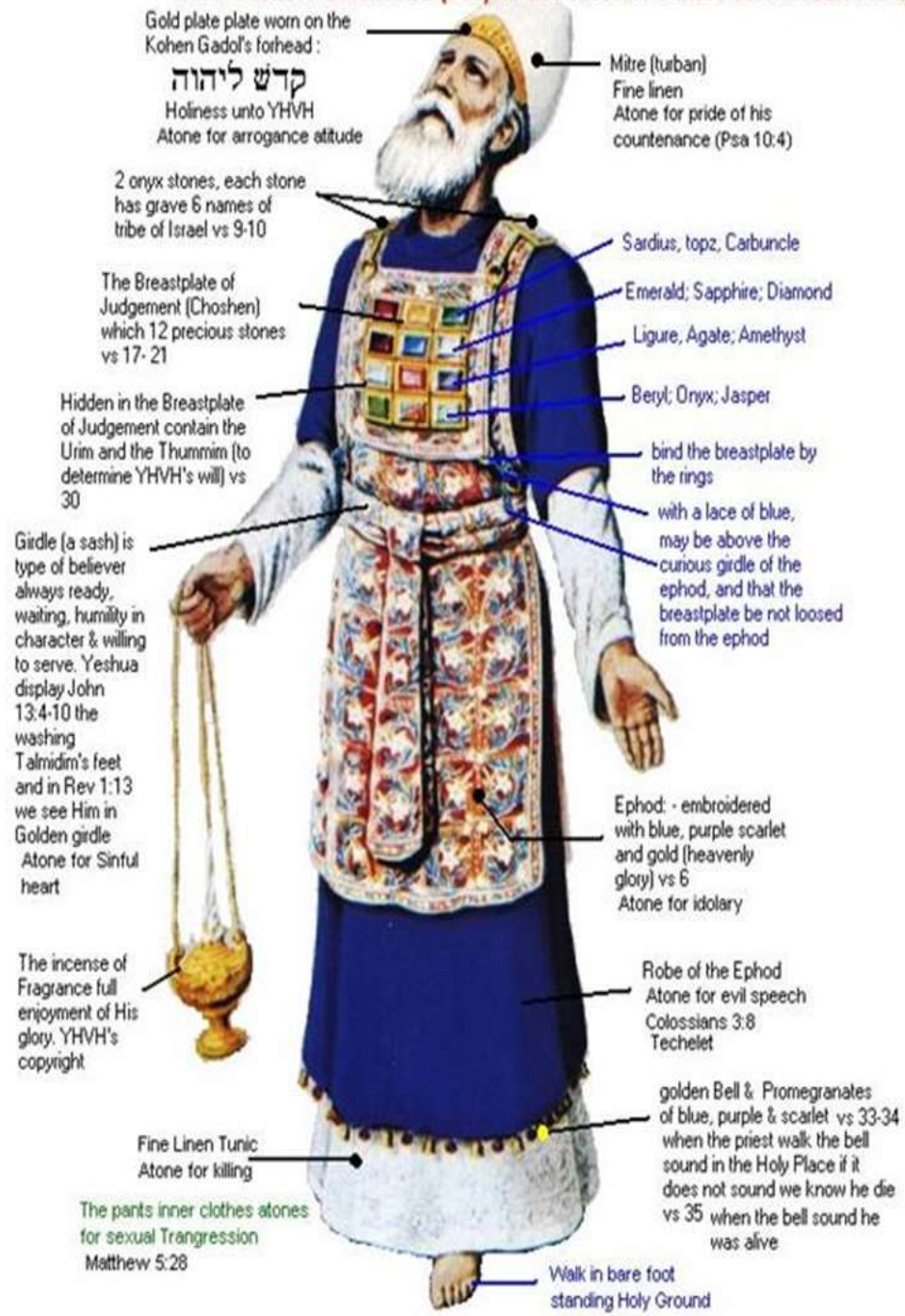
Davidův příběh/1. Paralipomenon

17:11-14

- „Až se naplní tvé dny a ty odejdeš ke svým otcům, dám po tobě povstat tvému potomku z tvých synů a upevním jeho království.“
- Ten mi vybuduje dům a já upevním jeho trůn navěky.
- Já mu budu Otcem a on mi bude synem. Svoje milosrdenství mu neodejmu, jako jsem odňal tomu, který byl před tebou.
- Ustanovím jej ve svém domě a ve svém království navěky. Jeho trůn bude navěky upevněn.“

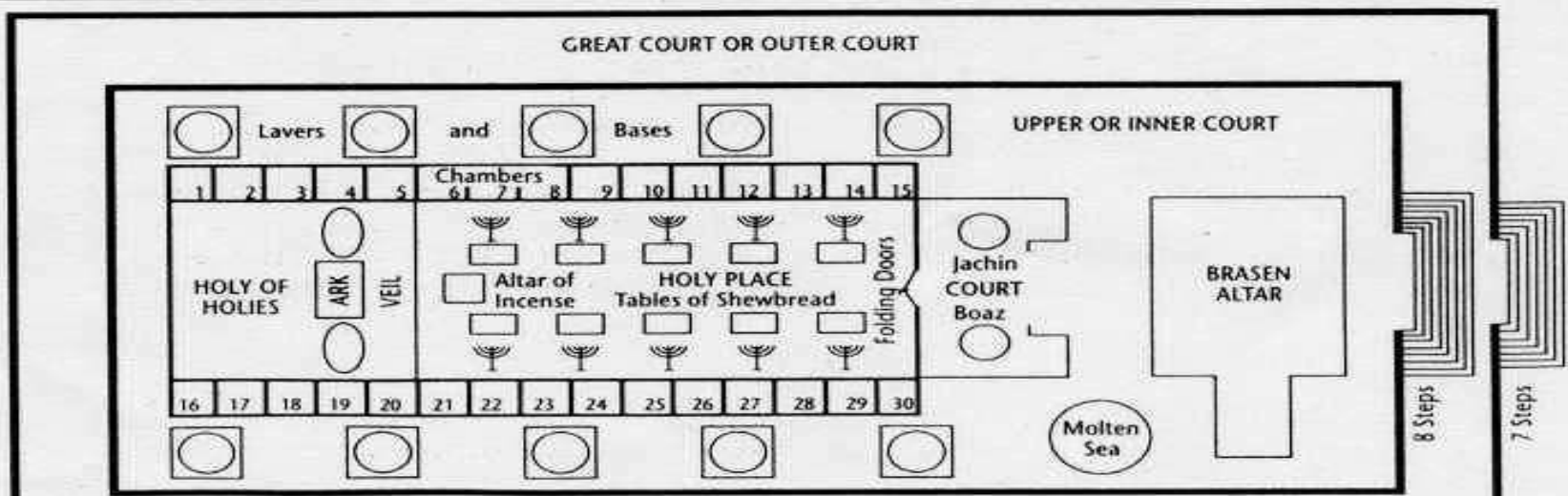
The Golden Garments (8th) of the Kohen Gadol Shemot 28:4:42

SOLOMON'S TEMPLE

Chrámová hora 740 m. n. m.

United Israelite Kingdom, Israel in the Time of Kings Saul, David and Solomon, 1000 to 924 B.C.

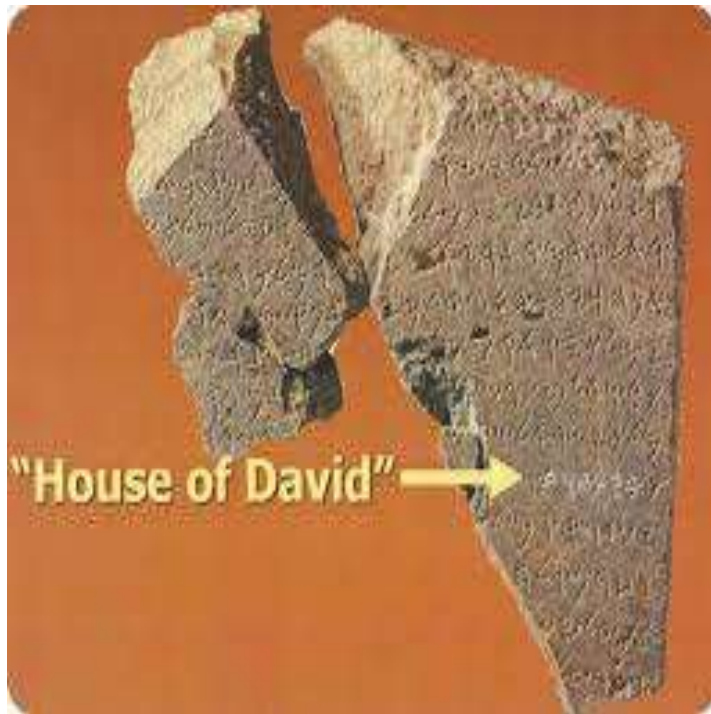
Kingdoms of Israel and Judah

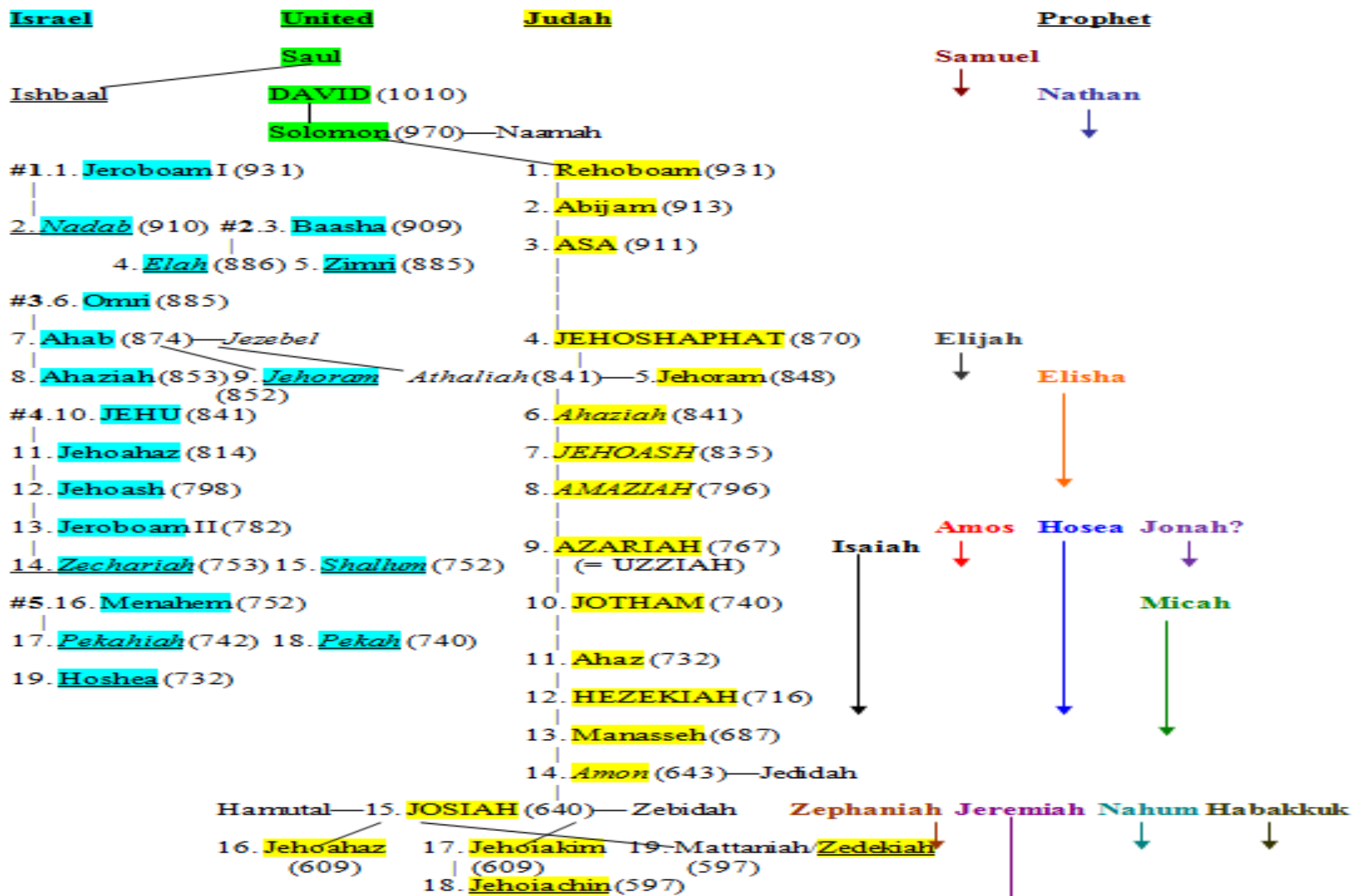
Stéla z Tel Dan – bytdwd, Aramejský král Chazael

- 2. pol. 9. stol. př. n. l.

- 1. [] ... [...] a snížení [...]
- 2. [...] můj otec vyšel [proti němu, když bojoval v [...]
- 3. a můj otec ulehl, a odešel k jeho [předkům (tedy onemocněl a zemřel)]. A když do země mého otce vstoupil král I[z-]
- 4. raele, a Hadad mě udělal králem,
- 5. A Hadad šel přede mnou [...]
- 6. z mého království, a já jsem zabil ty, kteří činili
- 7. nepokoje a tisíce jezdců (nebo koní). [Zabil jsem] jeho syna [Achabova]
- 8. Izraelského krále, a já jsem zabil Achacha, syna Jehoráma,
- 9. z domu Davidova, a jejich města jsem zničil
- 10. jejich země [zpusťošil]
- 11. další [... a Jehu ru-]
- 12. vedl přes Je [rael a já jsem položil]
- 13. obléhání po [

Kings and Prophets of Israel and Judah (modified 3/4/2011)

Key: Underline: End of Dynasty; **CAPS**: Righteous; *Italics*: Assassinated; #X: Order of Israel's Dynasties; X.: Order of Rule. *All dates approximate (ascension yr.).

Šešonk I. 943–922 /

2 Paralipomenon, 12:1-4

- *„Když se Rechabeámo království upevnilo a utvrdilo, opustil Hospodinův zákon a celý Izrael s ním.*
- *V pátém roce vlády krále Rechabeáma vytáhl Šíšak, král egyptský, proti Jeruzalému, protože se zpronevěřili Hospodinu,*
- *s tisícem a dvěma sty vozů a se šedesáti tisíci jezdců. Lid, který s ním přišel z Egypta, Lúbijce, Sukejce a Kúšijce, nebylo možno spočítat.*
- *Dobyl opevněná města, která byla v Judsku, a přitáhl až k Jeruzalému.“*

Omríovci – 9. st. n. l.

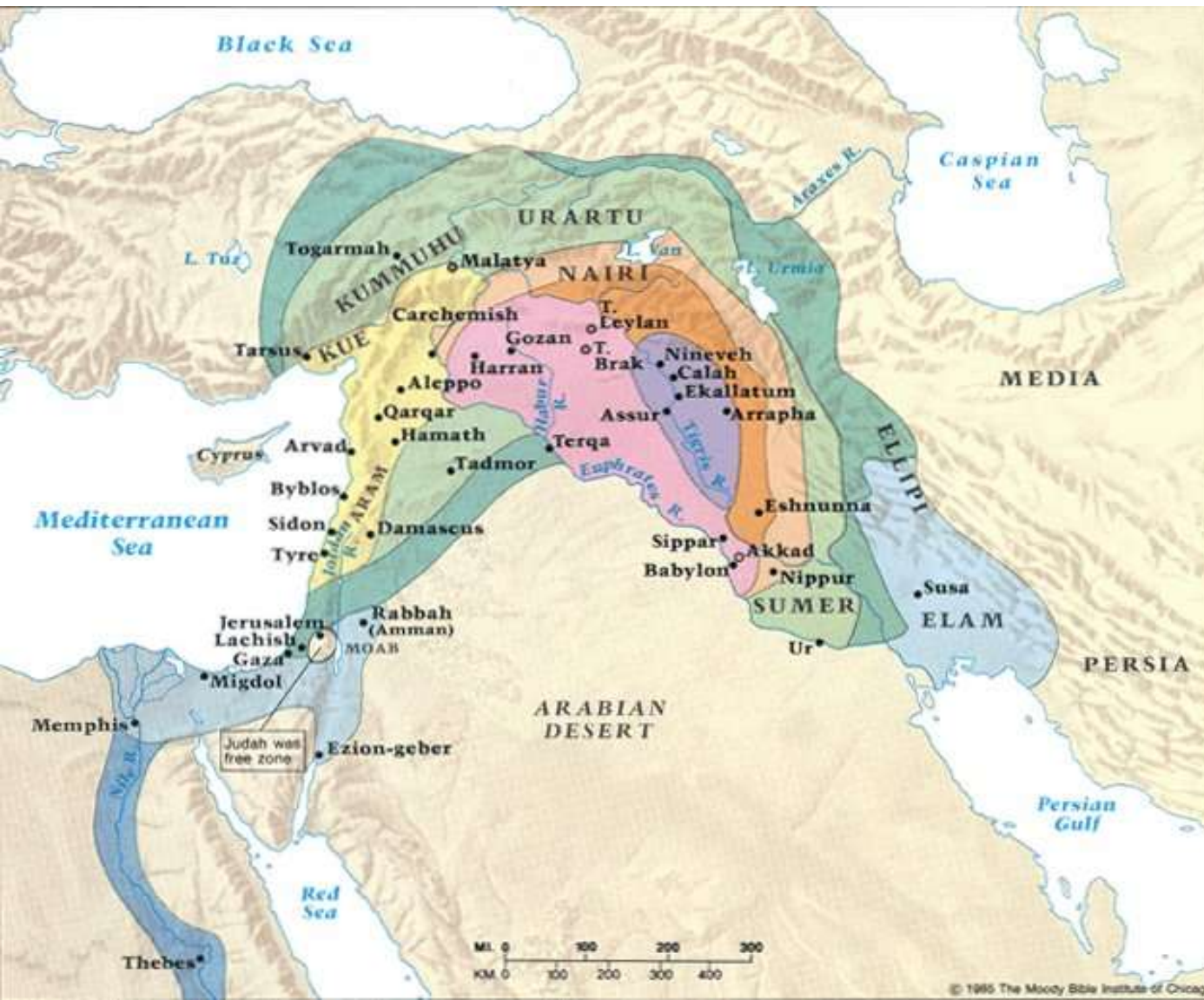
- Omrí, Achab, Achazjáš, Jóram, Jezábel a Atajla
- Samaří, doklady kanaáského nábož.
- Monolit Salmanesera III. obsahuje popis bitvy o Karkar. 853 př. n. l. Tento popis obsahuje název „A-ha-ab-bu Sir-ila-a-a“
Na 3. místě Achab - poslal 2 000 vozů a 10 000 vojáků
- Elijáš a Elíša
- **1 Královská 18:40** „Elijáš jim poručil: "Pochyťte Baalovy proroky! Nikdo z nich ať neunikne!" Když je pochytali, zavedl je Elijáš dolů k potoku Kíšonu a tam je pobil.“
- **1 Královská 22:53** „Dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích. Chodil po cestě svého otce a své matky i po cestě Jarobeáma, syna Nebatova, který svedl Izraele k hříchu.“

Mezi okolními národy

- **Méšova** stéla o Omrím - Nápis se zdá být paralelní s epizodou ve 2 Královské 3: Izraelský Joram je spojen s Judským králem Jóšafatem a nejmenovaným králem Edomu, aby potrestal svého vzpurného vazala Mešu, koalici se daří, dokud Meša zoufale neobětuje bohu Kemošovi buď svého nejstaršího syna, nebo nejstaršího syna krále Edomu; oběť přinese Mešovi očividně vítězství.
- **Salmanassar III.** (858 - 824 př. n. l.) - Dobil celé území Sýrie (kromě Damašku), Palestiny, jižní Anatólie, severozápadní a západní Írán, státy v Přímoří, dočasně dobyl nový stát Urartu. Dobytá území dosud byla jen poplatná území, ne přímo asyrské provincie. O vládě Salmanassara víme díky Černému obelisku z Kalchu.
- **Adad-nirári III.** Podle nápisu stély z Tell al-Rimah dostal také tribut od Jóše (asyrsky lu'asu) ze Samaří a z měst Tyros a Sidon.
- **Chazael** z Aram Damašku – důstojník ve službách syrského krále Ben-hadada II., kterého úkladně zavraždil, pomazán Elíšou, Převzetí moci Chazaelem vedlo k pádu smlouvy s Izraelem proti Asýrii. Začal válčit s Izraelem a porazil jeho krále Jorama u Ramotu v Gileádu (2 Král. 8: 28-29). Krátce poté, v roce 841 př.n.l., Salmanasar III. napadl Aram a porazil Chazela v bitvě na úpatí hory Senir, ale nepodařilo se mu dobýt Damašek a zajmout krále Aramu. O tři roky později to zkoušel znovu, ale opět neúspěšně. Po skončení bojů s Asyřany se Chazael začal zajímat o jih - stéla z Tel Danu, 835 dobyl město Dan. Plánoval napadnout Judu, ale obdržel tribut od Jóše a ten se stal jeho vazalem (2 Král 12, 18-19).
- **Tiglat-pileasar III.** (745-727 př. n. l.) - Změnil slabý novoasyrský stát na skutečnou velmoc. Dobil Babylon a vytvořil personální unii novoasyrské a Babylonské říše (dal se v Babylonu korunovat za krále jménem Púl), po porážce syrských států podporujícího urartejské vojsko (743) dobyl celou Sýrii a Palestinu (až k egyptským hranicím), jižní Anatólie a obléhal i hlavní město Urartu. R. 740 př. n. l. porazil judského krále Azarjáše, 733 př. n. l. dobyl území obývané Pelištejci, zničil Damašek (732 př. n. l.) a okupoval většinu Izraele, tribut od izraelského krále Menachema, V roce 732 př.n.l. se damašský král Resin vzbouřil spolu s Pekachem, izraelským králem, obléhali Jeruzalém s úmyslem přimět Achaza, aby vstoupil do koalice proti Asyřanům. Achaz se obrátil na Tiglat-Pilesera III., aby požádal o vojenskou pomoc. Tento konflikt je nazýván Syro-Efraimské války a jeho příčinou byla vůle donutit Judu k účasti v proti-asyrské koalici. Biblické podání je v podstatě v souladu s asyrskými prameny, Tiglat-Pileser III. dobyl Damašek. Izraelské království bylo zničeno a jeho vládce byl zabit v důsledku převratu. Damašský stát byl začleněn do Asýrie - od té doby ho ovládal guvernér. Nový král Izraele, Hóšea, musel platit vysoký tribut. A severní část jeho země byla připojena k Asýrii pod vedením guvernéra. Část obyvatelstva byla deportována do severní Sýrie a na sever a východ od Mezopotámie.
- **Salmanassar V.** r. 722 svrhl posledního Hóšeu – dosazen Asyřany, platil tribut, ale přestal a začal se paktovat s egyptským králem (král So – asi Osorkon IV.), dobyl izraelské hlavní město Samaří, deportace izraelských "Deseti ztracených kmenů"
- **Sargon II.** (722 – 705) - Damašek a Samaří se postavily proti Asýrii. Na západě porazil vojska syrsko-palestinsko-egyptské koalice (takže Sýrie a Palestina zůstali v říši), dobyl Gazu, pronikl až k hranicím Egypta. Utvořil asyrskou provincii Samerina. Přivezl do ní osadníky a některé židovské obyvatelstvo, takzvaných Deset ztracených kmenů Izraele deportoval do Mezopotámie a Médie. Společnost vytvořená v důsledku těchto intervencí vytvořila náboženství samaritánů, které je proti Židům. Samaria oddělila dva regiony, který obývali: Galileu a Judu. V roce 716 Sargonova armáda získala i Ašdod (srov. Iz 20,1) [9].

Asýrie

- heartland of Assyria Kingdom [Assur-uballit I (c. [1350 BC](#)) & Adad-nirari III (c. [750 BC](#))]
- expansion of Adad-nirari I (c. [1300 BC](#))
- expansion of Tukulti-ninurta I (c. [1225 BC](#))
- expansion of Ashurnasirpal II (c. [875 BC](#))
- expansion of Shalmaneser III (c. [850 BC](#))
- expansion of Tiglath-pileser III (c. [735 BC](#))
- expansion of Sargon II (c. [720 BC](#)) & Sennacherib (c. [700 BC](#))
- expansion of Esarhaddon (c. [675 BC](#))
- expansion of Ashurbanipal (c. [650 BC](#))

Méšova stéla – c. 840 př. n. l.

„Já jsem Méša, syn Kemoš[jatův], král Daibonský... Učinil jsem tuto stélu pro Kemoše ... protože mne osvobodil od všech útoků... Omrí byl králem Izraele a utiskoval Moáb po mnoho dní, protože Kemoš se hněval na svou zemi. Omrí se zmocnil ce[lé ze-] mě Mehadaba... ale Kemoš ji vrátil za mých dnů....“

Salmanassar III. - Kurkh Monolit - A-ha-ab-bu Sir-ila-a-a/
Salmanassar III. - Černý obelisk - Tribut Jehúa ze země Omrí -
mar Hu-um-ri-i/
Adad Nirári III. - Stéla z Tell al-Rimah (KUR Sa-m-ri-na-a-a)

